

EXPUNERE DE MOTIVE

Contextul macroeconomic în cadrul caruia s-au prognozat tintele macroeconomice pentru anul 2004 dovedesc angajamentul asumat de Guvern prin programul de guvernare pentru politicile de dezvoltare economică sănătoasă și management fiscal prudent.

În ultimii ani, România a făcut mari progrese în îmbunătățirea economiei sale. Astfel:

- produsul intern brut anual a înregistrat în anii 2001 și 2002 o creștere de 5,7% și respectiv de 4,9%, prognozându-se pentru anul 2003 o creștere de 4,8%;
- produsul intern brut pe locuitor a crescut de la un an la altul, astfel că față de 52,1 milioane lei în anul 2001, pentru anul 2003 se prognozează 84,1 milioane lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 61,4% față de cel din anul 2001;
- inflația (decembrie față de decembrie an anterior) a scăzut de la 30,3% în anul 2001 la una estimată la 14% în anul 2003, o diminuare cu 16,3 puncte procentuale numai în trei ani;
- numărul mediu de salariați a crescut de la an la an astfel că în perioada 2001-2003, acesta s-a majorat cu 81 mii salariați, ceea ce reprezintă tot atâtea locuri de muncă nou create în această perioadă, situație care a avut printre consecințe reducerea numărului de someri și implicit scăderea ratei șomajului;
- castigul salarial mediu brut a crescut de la 4.220.400 lei în anul 2001 la 6.620.000 lei în anul 2003;
- pensia medie a crescut de la 949.385 lei în anul 2001 la 1.522.790 lei în anul 2003, creștere datorată în principal începerii recorelării din anul 2002, cât și a indexării anuale a acesteia.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost programate și urmărite în execuție în conformitate cu legislația specifică în aceste domenii, corelată cu legislația în domeniul finanțelor publice.

Principalele venituri ale celor două bugete au fost contribuțiile de asigurări sociale de stat și de asigurări pentru șomaj.

Pentru reducerea fiscalității asupra forței de muncă, începând cu anul 2003 s-a redus cu 1 punct procentual contribuția de asigurări sociale datorată de angajat și angajator și cu 1,5 puncte procentuale contribuția de asigurări pentru șomaj datorată de angajator.

Din bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj s-au finanțat în principal, dar nu singurele, următoarele forme de protecție a cetățenilor: a) pensiile; b) trimiterile la tratament balnear și odihnă; c) indemnizații și ajutoare; d) tratament balnear și odihnă; e) indemnizații de șomaj; f) alocații de

sprijin; g) plati compensatorii; h) plati pentru stimularea somerilor care se angajeaza inainte de expirarea perioadei de somaj; etc.

Tintele pe termen mediu (2004-2007) ale principalilor indicatori macroeconomici se caracterizeaza prin:

- o crestere economica in anul 2004 de 5,5%, iar pentru perioada 2005-2007 de peste 5,1%;

- produsul intern brut pe locuitor va creste in anul 2004 la 99,3 milioane lei pe locuitor, ceea ce reprezinta aproape o dublare a acestuia, comparativ cu anul 2003, ajungand ca in anul 2007 sa atinga 139,4 milioane lei;

- inflatia (decembrie fata de decembrie an anterior) va inregistra o scadere de la un an la altul, astfel ca de la 9% cat se prognozeaza pentru anul 2004 va ajunge la 3% in anul 2007;

- numarul mediu de salariatii va inregistra o crestere de la an la an, astfel ca de la numarul prognozat pentru anul 2004 de 4.827 mii persoane va ajunge la finele perioadei de analiza la 4.942 mii persoane, cresteri care au drept consecinte atat reducerea numarului de someri, cat si diminuarea ratei somajului;

- pentru anul 2004 s-a prognozat o pensie medie de 1.864.109 lei, ca urmare a finalizarii procesului de recorelare a pensiilor si de indexare anuala a acestora.

Principalele optiuni strategice ale politicii fiscal-bugetare, in domeniul asigurarilor sociale, in perioada 2004-2007 se vor concentra pe urmatoarele:

- o politica de relaxare a fiscalitatii asupra fortei de munca, dupa cum urmeaza:

a) pentru anul 2004:

- reducerea cu 2,5 puncte procentuale a cotelor de contributii pentru asigurari sociale datorate de angajator la bugetul asigurarilor sociale de stat;

- reducerea cu 0,5 puncte procentuale a cotelor de contributii datorate de angajator la bugetul asigurarilor pentru somaj;

b) pentru perioada 2005-2007, in functie de gasirea surselor de acoperire, se are in vedere reducerea cotei contributiei de asigurari sociale cu cate un punct procentual in fiecare an;

- crearea, incepand cu 1 ianuarie 2004, a unui sistem fiscal unitar de colectare a tuturor impozitelor, taxelor, contributiilor si a altor venituri bugetare prin preluarea activitatii de administrare a veniturilor bugetare reprezentand contributii sociale, actiune care a impus infiintarea Agentiei Nationale de Administrare Fiscala si care va determina o colectare mai buna a contributiilor;

- fundamentarea si dimensionarea cheltuielilor in functie de veniturile certe, posibil de incasat, fara a se apela la surse de finantare inflationista;

- pentru anul 2004 s-a avut in vedere ca masura sociala suplimentara dublarea pensiilor pentru pensionarii agricultori, masura care presupune un efort bugetar suplimentar de circa 7.000 miliarde lei;

- creșterea gradului de ocupare a populației active și reducerea somajului, prin aplicarea unor măsuri economice de stimulare a creării de noi locuri de muncă în condițiile continuării procesului de privatizare și restructurare, astfel încât în anul 2004 rata somajului să scadă sub 8%;

- corelarea măsurilor cuprinse în Programul social 2003-2004 care vizează protecția socială pentru categoriile de persoane cu venituri mici cu prevederile cuprinse în bugetele asigurărilor sociale de stat și asigurărilor pentru somaj.

Acestea au fost principalele considerente care au stat la baza elaborării proiectelor bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru somaj pe anul 2004.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat.

Veniturile

Pentru anul 2004 se așteaptă ca 90,1% din totalul veniturilor bugetare să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale și 0,7% din diverse venituri. Pentru susținerea în totalitate a cheltuielilor ce se finanțează din acest buget, în anul 2004, bugetul de stat alocă o subvenție de 13.961,0 miliarde lei, respectiv 9,2% din totalul veniturilor bugetare.

Veniturile bugetare urmează să crească cu 19,4% în anul 2004 comparativ cu anul 2003, sau cu 24.797,5 miliarde lei.

Veniturile fiscale provenind din:

- Contribuțiile de asigurări sociale vor crește de la 119.877,6 miliarde lei în anul 2003 la 137.303,0 miliarde lei în anul 2004.

Nivelul acestora a fost stabilit avându-se în vedere o cota medie de contribuție de asigurări sociale de 22,8% inclusiv contribuția de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale de 0,5%, în cazul angajatorului și o cota individuală de contribuție de 9,5%.

Veniturile nefiscale provenind din:

- Diverse venituri constituite din contribuțiile pentru bilete de tratament și odihnă și încasarile din alte surse sunt estimate la 1.119,0 miliarde lei, în creștere cu 38,8% față de anul 2003.

Cheltuielile

În anul 2004 se estimează că din bugetul asigurărilor sociale de stat se vor finanța cheltuieli în sumă totală de 150.308,3 miliarde lei din care: 97,7% pentru pensii de asigurări sociale, diverse indemnizații și ajutoare; 1,9% pentru administrarea fondului și 0,4% pentru plata dobânzii datorate trezoreriei statului.

La stabilirea cheltuielilor pentru pensii, s-au avut în vedere următoarele:

- 6.080.000 pensionari de asigurări sociale;

- 1.864.109 lei pensie de asigurari sociale;

Nivelul lunar mediu pentru anul 2004 pentru pensia de asigurari sociale s-a determinat avand in vedere cuantumul din luna decembrie 2003, masurile de protectie sociala stabilite pentru anul 2004 si reglementarile legale in vigoare.

Bugetul asigurarilor sociale de stat este programat pentru anul 2004 cu un excedent in suma de 2.074,7 miliarde lei, care reprezinta incasarile din contributia de asigurari pentru accidente de munca si boli profesionale reprezentand constituirea Fondului pentru functionarea sistemului de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale.

Veniturile si cheltuielile bugetului asigurarilor pentru somaj

Venituri

Pentru anul 2004 se asteapta ca veniturile bugetare sa provina aproximativ 91,7% din contributi pentru asigurarile pentru somaj, 4,4% din incasari din rambursarea imprumuturilor acordate si 3,9% din diverse venituri.

Veniturile bugetului asigurarilor pentru somaj cresc in anul 2004 cu 6,4% comparativ cu anul 2003, respectiv cu 1.159,6 miliarde lei, din care cresterea contributiilor pentru asigurarile pentru somaj va fi de 5,8%.

Veniturile fiscale provin din:

- Contributiile pentru asigurarile pentru somaj care vor creste de la 16.677,4 miliarde lei in anul 2003 la 17.640,7 miliarde lei in anul 2004.

Nivelul acestora s-a stabilit avandu-se in vedere o cota de contributie de 3% pentru angajator si o cota individuala de contributie de 1%.

Veniturile nefiscale provin din:

- Diverse venituri constituite din incasarea contravalorii dobanzilor platite de trezoreria statului pentru disponibilitatile inregistrate de buget si pastrate in trezorerie, din incasarea majorarilor de intarziere pentru neplata la termen a contributiilor datorate de persoanele fizice si juridice, precum si din incasarea taxelor pentru activitatea de formare profesionala si a celor pentru acreditarea furnizorilor de servicii de ocupare, venituri care reprezinta circa 3,9% din total si o crestere cu 15,7% in anul 2004 fata de anul 2003;
- Incasari din rambursarea imprumuturilor acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, venituri care cresc cu 30,8% in anul 2004 comparativ cu anul 2003.

Cheltuielile

In anul 2004 fondurile prevazute in bugetul asigurarilor pentru somaj se utilizeaza pentru:

- plata ajutoarelor si indemnizatiilor, circa 63,8 % din total, in special pentru: a) indemnizatii de somaj; b) plati compensatorii; c) stimularea angajatorilor care incadreaza absolventi; d) indemnizatii de somaj pentru absolventi; e) stimularea angajatorilor care incadreaza someri apartinand unor categorii defavorizate;
- plata contributiilor pentru asigurarile sociale de stat si pentru asigurarile sociale de sanatate, circa 15,5% din total;
- cheltuieli de administrare a fondului, circa 5,9% din total;
- imprumuturi acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, circa 8,4% din total;
- programe pentru ocuparea temporara a fortei de munca, masuri active pentru combaterea somajului, circa 5,2% din total;
- centre de calificare si recalificare si actiuni de invatamant, circa 1,2% din total.

Nivelul cheltuielilor ce se finanteaza in anul 2004 din bugetul asigurarilor pentru somaj a fost stabilit avandu-se in vedere urmatoarele categorii de beneficiari si cuantumuri medii lunare:

- 257.000 beneficiari de indemnizatii de somaj;
- 21.000 beneficiari de indemnizatie de somaj si venit de completare, conform Ordonantei de urgenta nr.8/2003 privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare si privatizare a unor societati nationale, companii nationale si societati comerciale cu capital majoritar de stat, cu modificarile si completarile ulterioare;
- 64.000 beneficiari de indemnizatie de somaj pentru absolventi;
- 2.100.000 lei/luna o indemnizatie de somaj;
- 1.400.000 lei/luna o indemnizatie de somaj pentru absolventi.

Nivelul lunar mediu, pentru anul 2004, pentru indemnizatia de somaj si indemnizatia de somaj pentru absolventi s-a stabilit avandu-se in vedere cuantumulurile estimate pentru luna decembrie 2003, masurile de protectie sociala preconizate pentru anul 2004 si reglementarile legale in vigoare.

In anul 2004 bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetul asigurarilor pentru somaj, pe langa fondurile proprii de care pot dispune conform legislatiei, mai beneficiaza si de credite externe obtinute in baza Acordului de imprumut incheiat de Romania cu Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare pentru Proiectul privind forta de munca si protectia sociala, ratificat prin Ordonanta Guvernului nr.35/1995, aprobata prin Legea nr.121/1995 si a Acordului de imprumut incheiat intre Romania si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr.111/2001.

Aceste fonduri se utilizeaza pentru finantarea masurilor active pentru combaterea somajului, acordarea de imprumuturi de catre agentiile guvernamentale si administrate prin agentii de credit si pentru alte categorii de cheltuieli specifice fortei de munca si protectie sociala.

Față de cele arătate mai sus, s-a întocmit proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2004, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE